

Es la reyna dels amors,
 un angel, un tros de cel,
 que no coneix altre anhel
 que viure entre mitj de flors

DE DIJOURS A DIJOURS

LA tol·lerancia religiosa á las nacions, es la cosa més indispensable de la vida moderna... y fou d' antich, es en lo temps present y ho será encara més pe 'ls futurs, l' assiento fonamental de la prosperitat de tots 'ls reyalmes.

Per aixó 'ls capellans que si cargolan, y al devant de tots lo bisbe-cardenal de Barcelona, mo·sén Casañas, son com 'ls *cranchs* que caminan cul enreras.

Tant si ho volen, com si no ho volen, han d' ensenyar l' orella de llop que tot s' ho vol engolir, malgrat la disfressa qu' ostentan de pell d' ovella mansa.

Si la van treurer per ells, la cansó castellana de:
Siempre p' atrás...

Fem memoria.

Enrecordem 's del temps dels moros.

Y ara no tremolin 'ls bons llegidors, veyent qu' aném á buscar las cosas tant de lluny.

Mirarém d' entretenir un rato, sens ser massa pesats... tant com gens, no gosém á dirho:

Jayent l' Espanya en lo més ferm fanatisme compareixian y eran ben rebuts, sabis de tota la terra, per discorrer 'ls més ardits problemas de moral, de filosofia y de física... y els resplandors del Centre intel·lectual de Córdoba, ahont s' hi jurava per Sant Agustí, per Aristóteles ó be per Averroes, llumenavan com fanal grandíós, tot lo mon conegut.

La República de Venecia, fou portentosa, desenrotllant en son si; las arts, las ciencias, las industrias.. tot, mercés á son sistema de govern y á son esperit il·limitat de tol·lerancia religiosa.

Y ara, prou de l' antigor.

Si desvagats, volém dar una ullada per sobres l' historia moderna de Suissa, d' Alemanya, d' Inglaterra ó dels Estats Units d' América, trovarém, que son ricas aquestas nacions y son fermas per la llibertat religiosa, porque aquellas terras, no 's miran las creencias de la gent, ni 's fican en reparar, quins Deus adoran, ni menos á quins resan.

Saben del cert que tots son uns; y tant se 'ls endona.

Lo que s' ha de mirar, es l' honradés de las personas.

En *Pitarra*, ja ho diu á *Las joyas de la Roser*.

No més 'ns passa aqui.

Ni 's concibeix en cap més poble que vullga passar per civilisat mitjanament, que 's puga fer y justificar ab fets certs y positius... qu' están ara pasant, la protesta qu' han fet las Societats Evangélicas, endressant-la al president del Concell dels Ministres.

Lo donar peu per reclamacions d' aquestas, per mor de l' intransigencia clerical, es prou vergonyós y atentatori al dret de gents.

Sols aixó, ja dona la rahó á n' en Nákens, el *clerófobo* més endemoniat de tot Espanya... que 's menja

una costella de capellá per' esmorzar cada dematí, y un *beeffleak* de palpís de rector, pera sopar al vespre.

A Russia, bo y sent manada per una autocracia teocrática, dominada per l' imperi absolut, ahont lo Czar es amo, pare y pontifex, tot d' una pessa... per maluria de sos súbdits, no 's podria fer aytal protesta, com aquí s' es feta; porque d' allá al costat de las esglesias ortodoxas, s' aixecan 'ls temples católichs, 's cristiágrechs, las capellas protestants, las sinagogas dels juheus, las mezquitas dels moros, y no pas d' amagatotis, no amagant son culte á cap soterrani, sino 's al bell mitj de las ciutats, al costat mateix del Aremlin consagrat á Moscou.

Jamay 'ls ha passat pe 'l cap á n' aquells fanátichs, á quins escup tot l' Europa, l' ideya desatentada de fer treurer dels temples católichs, juheus ó protestants las senyas y senyals exteriors en sos edificis.

La creu católica-llatina s' aixeca enlayre y á la plena llum del sol, al costat de la creu bizantina de l' Orient, sens que ningú li tingui res que dir.

Y aquí, que tenim 'l sufragi universal, dret d' associació, relativa llibertat d' imprenta... 'n dihem *relativa* per mor de la censura que talla 'ls fils telefónichs molt sovint, y Constitució aparentment democrata, aquí l' Estat es en qüestions religioses, més intransigent que l' imperi que se 'n va cap per avall.

Mes no 'ns emboliquém que no cal pas.

Al temps d' en Pere del Punyalet, podían viure á Espanya 'ls juheus, avuy en día... al segle XX no hi volen deixar estar als protestants, que 'l últim cas, son católichs, tant com 'ls altres.

Els governs espanyo's, y que valgui 'l plural que gastém aqui, y els sistemas dictatorials-vergonyants de mala mena que s' usan, son els dolents y que tenen la culpa de tot... son l' obstacle, la barrera, pe 'l progrés, per l' adelantament y fins per la marxa ordenada.

Son intolerants porque no 's miran l' Europa; potser ni l' Africa, sinó 's la butxaca, qu' aqui cad' asquí va per ell... y passa bou per bestia grossa, mentrestant campan las sotanas.

No 'ns agradan las disfressas, fora de son temps.

¡Oydá!..

¡Que duri tant com pugui, que prou s' acabarà!

¡Oydá!.. ¡Oydá!..

CALIXTE PI Y XARAU

CONVERSA

Ascolta Joan:

- ¡Quants anys té la teva ávia que la veig tan vella?

- Noy, no ho sé de fixo, pero segóns diu ella, l' any passat va caure de la escala, y va naixer aquell día.

RICARDO A. ORRIOLS

¡Ja han marxat!

¡Per fi partiren! ¡Adéu inglesos!
¡Las calsas amplas més no veurém!
ni aquellas *monas* ni aquells escándols,
ni aquell contínuo *yes-trick-got drém*.

Per fi borratxos com una sopa
lo Port deixantne, molts l' ánech fent,
fresquets y guapos y sens vergonya,
va fent sa vía, la *inglesa gent*.

Aquellas mossas qu' ells abrassavan
plens d' alegría, folls pe 'l licor;
avuy anyoran las pissetonas
qu' ells els hi davan pe 'l *dols amor*.

Si una *reliquia* sos cossos guardan
d' aquellas *ninfas* de quatre rals,
será *Memoria* de jorns de *trueno*,
per més que treguin foch pe 'ls caixals.

Sort que los metjes que á bordo portan,
están *al tanto* del qu' han de fer:
Després de ditxas, goig y gatzara,
venen... xeringas si es menester.

¡Pobres inglesos! Tant trempats sempre
bebent cervesa crech fins dormint,
sérios y graves per fi 'ns deixaren,
la borratxera be sostenint.

Aquellas pipas en que ab gust fuman
aquilotadas pe 'l rom y el ví
son testimoni de las grans *turcas*
que jamay deixan fins á morí.

¡Al fi partiren! Lo Port deixantne
plé de microbis alcoholisats,
més que marinos semblan diables,
més que diables ne semblan gats.

No gats dels frares, gats d' alegría;
gats per las donas; pe 'l disfrutá:
y aixís no estranyo que sent gats sempre
may el *gat* deixin tranquil está.

Quan una *Mona* cansada 'ls deixa
ja un altre espera sé 'l seu papé:
y aixís ab *monas*, son ells tant monos
que don gust véurels llensá 'l diné.

Si han fet bestiesas, Deu 'ls ho pagui:
inconscients sempre, fán disbarats:
Fins diuhen... vaja... no vull *enredos*
Son bons *inglesos!* Son molt trempats.

D' aqui ma terra jo 'n tinch á covas:
més no m' agradan! No 'ls puch pahí:
Son uns *inglesos* que hasta amenassan
si un sense *penichs* no pot cumplí.

¡Adéu Esquadra! Si á Barcelona
te plau tornarne, tornarne pots!
Més... ¡ay! no portis tanta de *mona!*
Tornéu *alegres* y bons xicots.

MARCELINO SANTIGOSA

Floretas de Maig

LA MARGARIDA

Soch bella Margarida
que com perla prehuada
m' amago al cor del bosch
fugint de la mirada
del mon enganyador.

Aixís com dins la conxa
la perla nacarada,
reté son brill hermós
també si apresonada
ma flayre guardo jo.

Avuy lo meu retiro
rublerta d' alegría
sols he deixat per Vos
y os vinch á dir: ¡Maria!
rebeu aquesta flor.

Y allá 'n vostra corona
posaula, Mare mia,
posauli qu' algún jorn
cantant tendra follía
vindré á cullirne un pom.

LA GINESTA

Com la groguenca ginesta
que per veure 'l mar sospira
arrapada allá á la serra
que besa l' aura marina
y nua de fullas, sola
ab sa corola esllanguida
ne beu del cel la rosada
que los angelets envian
cada jorn al trench del alba;
aixís també, Mare mia,
aquesta filla soleta
groguenca, feble, esllanguida
á vostra planta se postra
per passejarne sa vista
per lo vostre cor, qu' es mar,
de dolsors y eterna vida.

LO CLAVELL

Aquest pomet de clavells
vos ofresch, Verge Maria,
pregantvos vegeu en ells
no las flors, si los sagells
de la fe y del amor mia.

S. BRUGUÉS

A mon estimat amich

Joseph Vallés

*ab motiu de son enllás matrimonial
ab la molt simpática senyoreta
Matilde Preehler.*

Auras de la Primavera,
tendras flors del mes d' Abril,
rosinyol gay y gentil
que cantas si amor t' espera.
Aygua mansa que lleugera
transforma en jardí lo prat,
digau tots ab voluntat
á n' en Pepet, que sa esposa
Matilde, es la més hermosa
que Deu al mon ha creat.

Y tu Himeneo, lo Deu
del desposi y l' amor,
te demano per favor
que 'n tos goig no siguis breu.
Y del talam en lo peu
dígals sens mira mesquina,
que 'n mostra d' amiatat fina,
los desitja ab gran anhel
eterna lluna de mel,
son amich

ANTÓN CORTINA

En una exposició

—Senyor pintor, per més que miro, no veig res.
—¡Y es clar, home! ¡En lo meu quadro sols hi ha núvols de pols;
las figuras son darrera.

Requiebros

—Los seus llavis de carmí, las sevas galdas de rosa, lo seu cutis de blanch fi...
—¡Prou! ¡Que colors anomena!
—Ni que fos tintorer!

¡QUINA SORTIDA!

Al distingit y ver amich D. Andrés Matas

CANSAT de que 'm pregués tan l' amich Lardu, que sempre 'm déya que quan pescavan agafavan el peix á coves, un dia que si mal no recordo era 'l Divendres Sant, ab la dona, l' esmorzar y unas quantas familias amigas, vam anar al riu, disposats á veurer l' agafada fenomenal que 's faria, segons vaticinis, puig desde la nit avants las tremas eran posadas.

Quan las donas se las hagueren entesas ab el foch y el menjar estigué á punt, ab tota la solemnitat deguda anárem á treurer una trema.

Ja l' Agutsíl de la Colonia xicot simpátich, agáfa la corda per un costat y en Lardu per un altre...

En aquet moment culminant Don Andrés, un valencianet mes trempat que una guitarra afinada, se 'm acosta y 'm diu á cau d' orella;

- *Ché; fixat en l' agarrade.*

Jó miro ab uns ulls com dugas tronjas... valencianas; ja vá sortint... ¡ja es fora!

¿Y el peix?

En Sardú diu que las anguilas se l' han menjat.

L' Agutsíl parla de la *llúdriga*. ¿Que será?

Don Andrés se n' ha anat á parlar ab las donas.

Encare 'ns queda una esperansa. En aixó 'ns cridan pe 'l esmorzar; en acabát treurem l' altre trema. Allí potser n' hi haurá un quintá.

Fém rodonas sentats á terra y endrapém de valent tots, menos Don Andrés que 's queda dret vigilant que no surti cap llobarro á donarnos un susto.

Quan haguérem acabat, després d' una viva discussió, determinárem no treurer la trema, sinó posar l' altre á sota la resclosa, en un górch que hi há que segons auguris se n' agafarian més que vóts va tenir en Junoy quan fou elegit diputat.

Baixa 'l Mallorquí la paret del siti ahont' éram y cáu de peus á l' aigua... ¡aquell ja ha pescat!

Tira de l' altre part del riu una corda y als cinch minuts la trema queda posada.

Mentrestant fém un cigarret.

Tothom busca per las butxacas... En Lardu ha perdut la petaca. L' Agutsíl, á copia de butxaquejar reuneix déu burillas que la mes grossa era com una dent de 'n Romero Robledo... Jó me l' he descuidat á l' Estanch...

¿Qui pagaria? Don Andrés treu la petaca. En un moment queda buyda.

En aixó 'l Mallorquí crída que 'ls suros s' enfonzan, senyal que l' peix hi es á portadoras.

Ens agafém á la corda. De tan que tivavam l' Elias cáu de cul. A n' á mí se 'm estripan els pantalóns de.. *salva sea la parte*... Ré 'ns detura.

¡Oh... issa! Ja es fora. ¿Que hi há? Una sabata vella; la petaca de 'n Lardu, buyda y una seba...

La nostra rabia es grossa y las donas riuhen com bojas...

¿Que farém? ¿Aném á treurer l' altre? Ja está dit.

Empreném la marxa, riu avall en busca de l' altre trema.

Las donas ens diuhen que tot el peix que s' agafi se 'l menjarán sense courer...

Dos que s' han adelantat á treurerla ens signan que hi aném.

Corrent tots, ab quatre gambadas ens plantém allí ¿Que passa? De peix no n' hi há; l' únich que 'ls ha cridat l' atenció es que á sobre d' una roca sentada tranquilament una *llúdriga* fuma un cigarro del tabaco qu' ha perdut en Lardu...

Are quan me parlin de pescar, contestaré ab la següent quintilla:

Quan m' hagueu de convidar
perque jo vinga á pescar
féuho d' aquesta manera
compréu peix si no n' hi há...
que 'l no havérn' hi 'm desespera.

JOSEPH VILÁ ORTONOBES

Salutació

del autor, ab motiu de presidir una vetllada literaria-musical celebrada en un dels més importants Ateneus obrers de Barcelona.

Amichs y companys méus: Al saludarvos desd' aqueix setial per primer cop, agraeix nostra Junta la presència de las donas qu' adornan aquest lloch.

Perque, pe 'l lluhiment d' una vetllada, l' assistència de donas es precís: certámen ó vetllada sense donas es igual que sens' flors parch ó jardí.

Aixís, entre l' aroma y la bellesa de las inspiracions dins nostres cants, está la Poesía en lo seu centre y l' amor es més dols, més pur, més gran.

Al festejarne aixís á la Poesía, nostres cors gosarán molt més, ensemps que 'ls nostres esperits vers al cel guaytan dels més sencers y nobles sentiments.

D' aqueix modo, il·lustrant la classe obrera ahont perteneixém ab honra tots, avuy col·locarém rica garlanda de joya al lema *Pau y Germanor*.

Germana y ben bessona n' es la Música de la rica Poesía, y per 'xó avuy, com no poden ni volen separarse, sas harmonias juntas ens han dut.

Y entre 'ls cants harmoniosos, donchs, dels y 'ls són melodiosos del terror; (versos entre acorts musicals y literaris estimarém la Patria molt... ¡molt més!

Prou, que ja no es hora de gronxarnos en brassos de plahers y d' il·lusions, ni á coll-y-be de somnis y esperansas... perque no está la Patria per cansóns;

empró esperant que arrivi un día ó altre la victoria dels nostres idéals, divertimse instruhint, tot instruhintnos; gosém.. ¡y siguém dignes cataláns!

PEPET DEL CARRIL.

LO TROVADOR

I

Son las onze de la nit
d' una nit negra, crudel:
plou llampega, fa molts trons
y arreu xiula ab furia el vent.
Lo castell que us vull narrar
de don Juan Alvarez es,
lo més gran y poderós
que puga en el mon haver.
Una ninfa mitj dormint
en un gran divá s' hi veu,
ab un llibre entre sas mans,
farta de llegir pot ser
Un sospir llansa molt fort,
s' aixeca y ab dols accent
pèr sa cambra passejant
diu:—Vindrà; l' escoltaré.—
¿A qui espera á mitja nit
si ademés fa tan mal temps?
Espera, donchs, al ayment,
gentil home y cavaller
que li ha dit:—Per ma salut
juro qu' eixa nit vindré
á portarte ab gayas flors
un ramet com á present.—
Gemey, molt bona, franca y
graciosíssima al ensemps,

d' hermosíssims cabells d' or,
negres ulls y fina pell;
d' estatura regular
y inteligentíssima, es
adhuch joveneta, sí;
conta sols los setze anys.
No coneix pares tampoch,
á sa patria ni al seu rey,
tan sols coneix un tirá
per ella vil, molt dolent,
que la mana y, cobdiciós
se l' estima. ¿Qui es aquet?
Aquet es, donses, don Joan;
l' amo del castell; també
de las armas, dels soldats,
patjes .. etc. Aquest es:
noble, poderós, molt rich
y capritxós .. al extrém.
En sos viatjes al Marroch
y, principalment en Fez,
ab pochos quartos va comprar
l' hermosíssima Gemey;
fará uns sis anys del que dich,
per tant en tindria deu
quan va comprarla el malvat
com qui compra un gos, ó un be.
Avuy la nena en qüestió,

lo que 's diu *nena* no ho es,
dintre un mes ja compleix anys;
setze en compleix ¡setze anys!
y don Joan ho espera ansiós
que 'ls compleixi, fa molt temps;
puig que un día ab to sensual
va dirli:—Ascolta Gemey:
espero que tu, per mi,
ne sías lo gran pler:
los teus dolcíssims petóns,
tas carícias... ¡valgam Deu!
¡oh! nena, hermosa, ningú
dixós com jo té que ser,
la vida m' allargarás,
felís farás á aquest vell.
Cón que ja ho sabs, tot per tu...
joyas, diamants, or, més, més...
tot quant vulguis ho tindrás,
tot quant tinch desd' ara es teu;
feste gran, engreixat, si;
feste hermosa; hermosa ho ets
mes jo vull, nena, que, tu,
d' hermosa en sigas molt més,
Feste gran, ben gran; ja ho sabs:
ódiá la patria y 'l rey;
has d' esser tu, de mi esclava
quan ja tingas setze anys fets.

II

Torném ara al castell per sapiguerne
lo que li va passar
al déspota *don Juan* ab sa querida,
la que guardá ab afany
Per fi, encar que, plovia; y llampegava,
se sent al lluny cantar
á un trovador ab veu bastant confosa;
ab veu d' enrogullat.
Gemey, prest regoneix que, es qui l' estima,
quí li jurá amor gran,
y 'l veu frente 'l castell, sota d' un arbre
hont hi penja un fanal;
sens temer á la nit de gran tempesta
de seguits trons y llamps.
Gemey, obra el balcó pera sentirne
mes be 'ls hermosos cants
qu' el trovador pulsant la lira ab gracia
engega per l' espay,
y aquet, veyent á n' ella que s' el mira,
fa com un gesto estrany,
torna á agafar la lira y ab més forsa
comensa un altre cant.
.....
Al acabar l' estrofa, un llamp feréstech
al castell s' ha esberlat,
y al ensemps que 'l deixar de cantar coplas
s' ha sentit horrible un ¡ay!
Lo trovador creyent qu' es sa estimada
y qu' s' ha desmayat,
puja per la finestra vers en ella.
Ella es la que ha cridat,

mes fou perque ha cregut que *al seu cantayre*
havia mort el llamp.
Els dos ja 's trovan junts dantse abressadas
y petóns á grapats;
després sens dirs paraula l' un al altre,
s' escapan. Preparat
tenia 'l trovador un caball jove
y ab ell fugen volant.

III

Lo llamp donchs qu' ha caygut
al castell, ab horror,
turbats els ha deixat,
sens gota de valor,
á damas, cavallers,
soldats y altres qu' hi havian
al servey de don Joan,
quins, espantats, fugian.
Lo cas es, que, don Joan, lo pobre vell,
demana á Gemey, puig que, no hi es;
la buscan y rebuscan pe 'l castell,
per dintre y... pe 'l revés.
Al veurer á un recó un bulto, s' aturan
ab gesto estupefacte:—Aquí es, crudel sort.
¡Ab cendra convertida!—molts murmuran.
Aixó es que 'l llamp l' ha mort.
Recullen aquell bulto de manera
que, lo qu' es, poden veure tots ben be.
—Bah! no es pas la Gemey—diuhen tirantse
ni ho es, ni ho podrà sé. (enrera)
En resúm: una carta y una capa
y un ram de flors que trovan, n' es remey
per dar á entendre que, corrent el mapa
se trova la Gemey

J. MONTABLIZ

—¡Vestén enllá, fastigós; que no estéh...

Per tonto y per trapacer y amich de la clericalia en Raymundo s' ha guanyat una tremenda carbassa.

TEATROS

ROMEA

La fi de Tomàs Reynald drama de mon. com l' anomena son autor en Adrià Gual, satisfé molt poch á la concurrència que assistí en la nit de son estreno.

Y sort tingué que en sa gran majoria estava composta d' amichs y admiradors del autor.

Hem dit admiradors, perque ja es sabut que lo Sr. Gual ab sas cosas un xich extranyas, s' ha fet una secció especial d' adeptes y tenen á ell com á un *semi salvador de la patria* (sic).

Tornant á lo drama, hem de dir que está faltat d' assumpto pera ser tal, que sas escenas se fan pesadas per lo interminable y repetició de conceptes y frases, que lo que 'n podriam dir naturalitat, es tant difusa que la majoria dels espectadors queda á las foscas. La continuació de frases en francés en lo primer acte y lo deliri en italiá en lo tercer podrá ser tant natural com se vulga, pero no es teatral ni molt menos. Alló es bó pera ser llegit entre amichs y... prou; en lo teatro s' hi há de veure exposició clara y que 's compregui bé.

El desempenyo siguié molt acertat tant en conjunt com individualment. Nostre particular aplauso á la senyora Parreño, per haverse encarregat de son personatge en un sol día, á causa d' una *rebaqueria* de la actriu que 'l devia desempenyar. Ab tot y 'leurt temps, ne sortí molt airosa.

Pera la deguda presentació de l' obra s' estrená una decoració dels Srs. Brunet y Pous que resultá. ¡Malaguanyada!

NOVETATS

La marxa d' en Frégoli, deu haver donat mohiment á la vía de carrils del Nort.

Carretejar tot el fato d' en Frégoli; remourer y endressar 600 baguls, deu ser un treball furiós, que no 'm cap dins 'l magí... jo, pobre de mi, que surto pel mon ab una mudada de camisa y no porto altre equipatge que 'l sach de ma... que ja comensa á ser vell com jo mateix.

Xoquémla amich Frégoli... que 't veig fins quan no 't veig y... á reveurer.

Pera dimars de la setmana entrant, está anunciada l' inauguració de la temporada d' istiu ab la companyia del teatro Espanyol de Madrid, que com ja es sabut al frente hi figuran la parella d' eminentes artistas, Guerrero-Díaz de Mendoza, formantne part además d' entre altres, las Sras. Guillén, Suarez, Bofill, Bueno, Cancio y Asquerino y los Srs. Palanca, Carsí, Cirera, Diaz de Mendoza (Mariano) Mesejo y Santiago.

Lo repertori que anuncia, además del habitual de la companyia, hi figuran totas las obras estrenadas en la passada temporada y qu' han tingut éxit, contantse entre ellas *La Neña*, de Oliver; *A fuerza de arrastrarse*, de Echegaray; *Bárbara*, de Galdós; *El socorro de los mantos*, de Leyva; *Andrónica*, de Guimerá y *Rosas de Otoño*, de Benavente; además de las estrenadas en la funció dedicada en honor á Cervantes.

Promet també en lo repertori, primicias d' estreno de varias obras, entre ellas, una de 'n Guimerá y altre dels germans Quintero.

La justa fama que gosa la companyia de ser la primera d' Espanya, lo repertori notable que 'ns anuncia y ser aquet teatro lo que més condicions posseheix pera la temporada, fa qu' esperém que sigui com los demás anys, lo que logri veurer reunit diariament á tot lo *granat* de Barcelona.

TIVOLI

La sarsuela *¡La libertad!* encare no s' ha pogut estrenar á causa de que los mestres compositors, no tenían llesta del tot sa *tasca*.

Definitivament s' estrenava avuy, qu' es esperada ab verdadera ansietat tant per los aplassaments que ha tingut, com també per la firma de sos reputats autors Srs. Perrin y Palacios de la lletra y Gimenez y Vives de la música.

Pera aprofitar las funcions del diumenge passat, á corre cuyta se posá *Pepe-Hillo* que com tota obra d' espectacle, reportá bonas entradas.

L' execució siguié regular y la presentació escénica molt descuydada, de manera que en lo cartell de la corrida de *Pepe-Hillo*, que 's tracta de principis del passat sigle, n' hi vegerem un de la nova plassa de toros d' aquesta ciutat del any passat, en que hi figuravan com á matador en *Lagartijillo chico*.

Lo *colmo* de la propietat.

CATALUNYA (ELDORADO)

Vam anarhi per veure l' estreno d' *Inés de Castro* ópera en dos actes y tres quadros, del músich V. Costa Nogueras y poesia d' en R. Ginard de la Rosa.

A donya *Inés de Castro* no la vam saber veurer en lloch... al teatro no hi era pas; mes á bescambi vam trovarhi tota una pila de coneguts vells com nosaltres y d' altres de més jovincels.

Adeu *Lohengrin*... ara á trompetadas, després el *raconto*... ¡ola *Sigfrid* per tot te deixo; home no t' amaguis tant, que prou t' he *clisat*...

Lo mestre Costa Nogueras, no ha fet res, fent aquest' ópera, perque no ha fet res seu... res més que trepitjar en Wagner ¡pobre home!.. ¡quin mal li ha fet!

Tampoch lo poeta ha fet poesia... ni menos drama lírich, perque no n' hi ha, ni frases, perque no 'n diuhen cap.

Vaig trovarme com aquell que passavan *Boria avall* dalt del burro y li preguntavan ¿qué tal?.. Massa amohino, minyons, responia—massa amohino.

Ni 'l tenor Bosch, ni 'l baritono Puiggener, ni la soprano Perrin, van poguer cantar res, que no hi havia res per cantar.

Lo quadro darrer es bo per pantomima.

Alló no es ópera... ni es res.

Els preludis orquestrals aclaparadors.

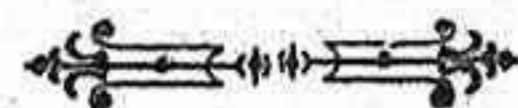
La *mise en scene* á la mida de l' obra que s' estrenava... sort de serhi, perque no creyém que 's torni á fer may més.

Lo públich prou pacient fins al acabars', qu' hi feu la seva brometa.

No 's pot pas demanar menos.

Y s' ha acabat la *campanya quedant al tinter moltras obras promesas*.

UN COMICH RETIRAT.

En Gedeon al hotel

—Acaban de tocar las set, y 'l mosso encara no m' ha vingut á avisar.
¿A veure si per culpa d' ell se m' escaparà 'l tren? ¡Y aixó que vaig dirli
que 'm cridés á las set en punt.

Concerts Catalunya

Dissapte celebrá 'l primer concert aquesta societat en lo teatro de las Arts, tocantshi sols obras d' autors catalans moderns, que foren aplaudidas en general per més qu' algunas adoleixessin de falta d' inspiració.

El *clou* de la nit va ser el *Trio en Sol* del mestre Pahissa, que va ser considerat pels intel·ligents com una hermosa pàgina de música moderna, digna de figurar dignament al costat de las millors que s' ha-gin produhit. Hi va haver qui va batejar á son autor com al Wagner Catalá.

Tambe va ser aplaudit ab justicia, l' *Scherzo* d' en Coca, qu' es de gust molt delicat.

La direcció va adoleixe de falta de sentiment, donant la mateixa expressió á totas las pessas. Recomaném al mestre Martí qu' estudihi, que ab el temps ho farà bé.

Tot es segons 'l color...

Diálech en vers

PERSONATJES

Bernat Xinxola. . . . . filántrop
Ploramicas . . . . . missántrop

- P. Jo, las sevas teorías
cregui que 'm trencan 'l cor.
B. Pues, miri; si 'l té de vidre,
vagi ab cuidado; qu' es mort.
P. Quan veig pe 'l mon tantas penas
no puch fer sinó plorar ..
B. Molts cops si un hom' penas passa
es perquè las vá á buscar.
P. Quan llegeixo en 'ls diaris
qu' han robat un día un pis,
ploro al veurer qu' hi han homes
tan malvats... Jó soch aixís...
B. Donchs, jo no, tot em fa riurer;
remey per tot sé trovar ..
No n' hi haurían pas, de lladres
si ningú badés... ¡Es clar!
P. Veure un pobre que té gana
jo no ho puch pas aguantar.
B. N' hi hán altres que 'l menjar llensan
per no poderlo acabar:
de modo que lo que falta
es un xiquet d' igualtat
P. No es trist aixó?
B. Jo sols trobo
qu' es un molt gran disbarat.
P. Tot lo del mon em fa pena
B. Y no té 'l fel sobreixit?
Encara no? donchs esperis,
qu' aviat será servit.
P. Pró, ¿de veras no s' espanta
al veure el mon tan perdut?
B. Jo tan sols veig que 'l ridícul
l' absorbeix.
P. Oh cor aixut!

- B. Bé, bé, si li sobran llágrimas
plori per mi; res me fa...
P. Pró ¿no diu vosté que 's burla
de tothom?

- B. Si; y está clá!
Avuy, l' home per desgracia
(uns més qu' altres, aixó si,
te més de boig qu' altre cosa.
P. Per xó ploro jo...
B. ¿Es á dir,
Qu' á vosté las bojerias
li fan pena?..
P. Lo mateix
qu' el veurer un coix, un cego...
B. Per convénsel n' hi ha un feix!
Aquell que pert una cama
es de planyer, aquet sí
perque ell no té gens de culpa.
P. Es lo qu' acabo de dir!
B. Però l' home qu' avuy día
pert la rahó, es perquè vol.
Que no 's miri may als altres;
si 's pert ell, que 's perdi sol.
Un xich menos d' amor propi,
tot el mon cambiaria.
Menos por del *qué dirán*
y menos hipocresía.
P. Si, aixó es, podém entendrers.
En lo mon per tots hi há.
Segons com un veu las cosas,
troba per riure ó plorá.
Vosté rihent veu las cosas,
pel costat que jo no veig.
B. Donchs entre tot dos podriam
fer del mon un bon baldeig!
P. No discutím més que 'm sembla
que no 'ns entendriam pas.
B. Deixemho tot tal com era
y vagi rodant la bola.
Estigui bó.. *Ploramicas*.
P. Passiho be, *Bernat Xinxola*.

FRANCISCO GRAU

RAIG DE LLUNA

Cegat per la passió que l' atormenta,
devant del finestral lo jove 's planta
y ab veu de tenor tísich falset canta
los somnis d' esperansa que alimenta.
Y ningú li respón; mes de repenta
se sent un fort soroll que 'l cor espanta
y s' obra la finestra ab forsa tanta
que sembla, tal y qual, que un tró reventa.
Y el jove queda mut y fret tot d' una
y mentalment demana un raig de lluna
perque contemplar pugui á sa donzella,
y la lluna que sempre es oportuna
depressa treu el nas y ab sa llum bella
enllumena lo rostre d' una... vella!

EMILI REIMBAU PLANAS

Campanadas

A Varsovia ja no reyna la pau.

La dinamita va fent de las sevas per tota la Russia.

Quan eixian de la funció de la Catedral tots els personatges que commemoraven lo cumple anys del Czar... la seva policia, anava seguint un obrer, quin caygué per terra al ser al carrer de Misdowa, deixant anar una bomba de la butxaca, que va explotar tot seguit.

La bombarda fou tremenda.

L' obrer, 'ls dos agents de policia y un juheu que passava... foren trossetjats y llesats enlayre.

Tota la terrisa d' un café, al davant d' ahont va petar la bomba, va ferse á micas.

Un fanal va quedar arrencat de terra.

A vint metros lluny, 's trovavan trossos de carn humana, provinents dels morts.

Diuen, si la bomba anava destinada, per matar al governador de Maximovitch.

De ferits n' hi ha molts.

D' agafats y empresonats, encara més; lo pánich es general.

✱

L' almirant de l' esquadra rusa, anomenada del Báltich, qu' encara no se sap del cert tampoch per quinas mars navega, ens diuen qu' está molt malalt.

Volen fer entendre els diaris adictes á la causa del Emperador de la Russia, que li han donat vereno, barrejat ab lo menjar y que 'ls japonesos han comprat un cuyner de bordo... per donarli la pindola.

Altres contraris seus... volen suposar, que la malaltia s' ha d' anomenar *mieditis* y pocas ganas de quedar per l' estil del que van quedar els barcos espanyols á Santiago de Cuba.

Mes l' *Almirantazgo* de Russia, asegura que 'n Rodjesteusky s' ha de batrer ab en Togo, — volen dir las esquadras, — tan si está bó com si está malalt.

Ja 'ns en treuran alguna cosa.

¡Després vindrá la rebaixa!

Tevas ó mevas ¿quantas s' en menjan?

✱

Lo govern de la República Francesa, pendrá l' iniciativa per promulgar ab motiu de las festas del 14 de Juliol, un decret d' amnistia á favor d' en Déroulede y tots 'ls condemnats pe 'l tribunal Suprém.

Aquí 's veu la por que li fan 'ls Nacionalistas... quan 'ls indulta las penas.

✱

Hem pogut veurer... mes que no tinguém lo gust de possehir-la, una medalla qu' ha fet encunyar l' Ajuntament de la Ciutat de Barcelona, per commemorar lo Centenari del Quixot.

L' envers, te grabat lo cap que deu voler ser de 'n Cervantes y 'l revers l' escut de Barcelona ab 'l lema:

Barcelona á Cervantes—1904.—

Lo treball no pot ser més groller, ni n' hem vist de mes mal fet.

Aixís pot ser en Cervantes, com qualsevulga d' altre. «Sort del lletrero.»

No fa honors al artista l' execució, ni aquella testa s' assembla de res als retrats d' en Cervantes... que sembla un *nyebit* dels que 's passejan per la Rambla ab disfresa de guardarropia.

Molt menos fa á la Corporació qu' accepta per bo, un marratxo, qu' ha costat bons diners... ¿quo vadis?..

✱

Els dictadors de *pacotilla* que governan l' Espanya, han volgut enfosquir la gloria del invicte y may prou anyorat en Pi y Margall y han deixat á la vista del poble la bandera republicana que ara la tapa.

¡Quina anyoransa, tornem' ho á dir, del home ferm, enter, sencer, d' arreladas conviccions, entremitj dels febles, dels mansos... dels inútils, d' avuy en dia!

Putxinel-lis de carn; homens de cervell esclarit; banderetas de campanar, volejant pe 'l costat que bufa 'l vent... sembla que 'ls fassi por l' hom que *fou*, no més per la comparansa ab la seva present utilitat.

¿Qui son, mes que rumbejin bandes de coloraines y creus al pit, 'ls quatre sagristans que 'ns governan, per enxiquir 'l recort del gran home en Francesch Pi y Margall?

Ningú 'ns podrà negar, que fou: tot un sabi, un escriptor, un governant... una gloria nacional, sortida de Catalunya.

Fou un mestre pe 'ls artistas y un crítich certer ensemps.

Orador, d' aquells que com la gota d' aygua, foradan las pedras.

Filosof... com ho foren 'ls sabis Grechs; no més cal llegir-lo y ja ni hi há prou.

Donchs un retaule, posat á la casa que vivia, pe 'l davant de quina havian de desfilar 'ls republicans de Madrid... ha fet la por al Govern y no trovant rahons per donar, ha privat la manifestació.

No pot comportar, que 'ls republicans, fassin la festa... y se 'n volen encarregar 'ls que may l' haurian pogut veurer, ni viu, ni mort.

¡Y per forsa!..

En Estévanez ho ha disposat...

Ara se 'n deurá cuidar 'l bisbe de Madrid.

¡Ja surten 'ls apaga-llums!

✱

Vista la *coba* que gastan per Madrid, fora hora de que l' Ajuntament de Barcelona, ja qu' es de majoria republicana, prengué un bon determini per honrar la memoria d' en Pi y Margall... y de passada fer constar la protesta dels qu' han tractat d' impedir l' homenatge dels republicans de la Cort.

Lo governador, ha tingut *basarda* de contar-lo á Madrid; ¿perque no 's han de contar aquí, comensant la soca'ada qu' ha d' aguantar l' estatua del Barceloni mes il-lustre y més sabi del segle XIX?

¿No l' han d' alsar al Passeitj de Gracia?

Donchs, ¡au!..

✱

Un carnicer de Moscou, en Esteba Klinoff, ha fet de butxi per llevar 'l coll á n' en Kolioeff, que va tirar la bomba, que va destrosar 'l cos del gran Duch Sergio de Russia.

Dimars de l' altre setmana, després de fer la seva feyna, com si fos al escorxador... 'l carnicer Klinoff tallava carn de bou á la taula de la seva botiga.

Mes cap dels parroquians hi va compareixer á comprarne.

Els butxins del Emperador, s' escorran de fer la tasca.

Els carnicers... tenen de plegar la botiga, després de fer la feyna.

A Russia, están aixís; mellor del que volen...

Si 'l perdó á la vida d' en Koliaeff, es estat mentida, ben aviat, quan s' hagi de matar algú, ni menos trovarán lutxi.

¡Aixó voldriam, arreu... arreu.

Un concert desconcertat

L' autor: ¡Assistencial! ¡Socorro!.. que m' assessinan l' obra.

Lo Director: ¡Assistencial! ¡Socorro!.. aquet pas no hi era á la partitura.